

Aftale om kommunernes økonomi for 2007

Den 12. juni 2006

1. Indledning

Etableringen af de nye kommuner med nye opgaver 1. januar 2007 markerer overgangen til en ny offentlig struktur, hvor kommunerne varetager langt de fleste borgernære velfærdsopgaver.

Regeringen og KL er enige om, at etableringen af større og mere bæredygtige kommuner bør føre til en større frihed i tilrettelæggelsen af de kommunale opgaver betinget af en større gennemsigthed om resultater og opfyldelse af aftalte målsætninger.

Fokus skal derfor i højere grad rettes mod opstilling af mål og økonomiske rammer frem for regulering af processerne i opgaveløsningen. I økonomiaftalen for 2006 blev regeringen og KL på den baggrund enige om en række hovedprincipper for den fremtidige dialog, herunder mere mål- og rammestyring.

I forbindelse med forespørgselsdebat F 28 er principperne i aftalen bekræftet af et flertal i Folketinget, der anerkender vigtigheden af kommunalt selvstyre i opgaveløsningen. Som opfølgning vil regeringen udarbejde en redegørelse til Folketinget om det lokale selvstyre.

Hensynet til en holdbar udgiftspolitik nødvendiggør, at kommunerne har mulighed for at tilrettelægge en effektiv udgiftsstyring og sikre en effektiv ressourceudnyttelse. Regeringen vil løbende arbejde for at fjerne uensigtsmæssige administrative barrierer herfor. Der vil endvidere løbende være en opfølgning på administrative konsekvenser for kommunerne af ny statslig regulering. I forlængelse heraf bør den statslige finansiering af nye initiativer som hovedregel tilrettelægges i overensstemmelse med principperne for mål- og rammestyring.

Regeringen og KL er enige om, at kommunalreformen åbner mulighed for den enkelte kommune for over en flerårig periode at hjemtage en række effektiviserings- og synergigevinster – både som følge af sammenlægning og som følge af overtagelse af nye opgaver. Regeringen og KL er enige om vigtigheden af, at gevinsterne identificeres, og at der i kommunerne lægges en plan for realiseringen heraf over de kommende år. Der er enighed om, at det økonomiske råderum, som skabes ved at udnytte disse effektiviserings- og synergimuligheder, tilfalder kommunerne.

Den nye struktur betyder også, at opretholdelsen af en holdbar udgiftspolitik i høj grad beror på beslutningerne i den kommunale sektor. Kommunalreformen og hensynet til fastholdelse af en ansvarlig økonomisk politik understreger således behovet for et stærkt samarbejde mellem regeringen og kommunerne.

2. Det fremtidige samarbejde

I aftalen for kommunernes økonomi 2006 blev regeringen og KL enige om syv hovedprincipper, som skal udgøre grundlaget for den fremtidige dialog og samarbejde, *jf. boks 1*.

Boks 1 Hovedprincipper for den fremtidige dialog

1. Fastholdelse af en tæt løbende dialog mellem regeringen og KL, herunder at den statslige styring af kommunernes økonomi tager afsæt i princippet om, at de økonomiske rammer aftales for kommunerne under ét.
2. Aftaler om den kommunale skatteudskrivning skal overholdes.
3. Overholdelse af de udgiftspolitiske målsætninger og aftaler.
4. Den offentlige sektor har en forpligtelse til løbende at sikre den bedst mulige ressourceudnyttelse og dokumentere opgaveløsningens effekt, kvalitet og ressourceforbrug.
5. Den statslige styring af kommunerne skal baseres på mål- og rammestyring og fastholdelse af kommunalbestyrelsens ansvar for prioritering og opgaveløsning.
6. Der skal være metodefrihed til at finde lokale løsninger, hvor hensyn til den enkelte eller væsentlige samfundsinteresser ikke taler mod.
7. Der skal være overensstemmelse mellem de aftalte udgiftsrammer og regeringens og kommunernes tilkendegivelser om den kommunale service.

I forlængelse heraf har regeringen og KL udmøntet principperne i en aftale om den fremtidige dialog, som fremgår af bilag 1. Regeringen og KL har endvidere inden for denne ramme indgået aftale om en række konkrete initiativer, *jf. boks 2*.

Boks 2 Initiativer i 2007 inden for rammerne af den fremtidige dialog

- Mål- og ramme aftale om andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse
- Mål- og ramme aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne
- Mekanisme til at sikre sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og regionernes forventede udgifts- og aktivitetsniveau
- Mekanisme til at sikre overholdelse af aftaler om udgifter og skat
- Iværksættelse af arbejde om bedre løbende opfølgning på budgetterne
- Fortsættelse af samarbejdsprojekt for den decentrale offentlige sektor
- Løbende opfølgning på administrative konsekvenser for kommunerne af ny statslig regulering
- Samarbejde om dokumentation af den kommunale opgaveløsning
- Samarbejde om udvikling af den forebyggende sundhedsindsats og om genoptræning

- Digitaliserings- og effektiviseringsgevinster tilfalder som hovedregel kommunerne.

Med henblik på at fastholde det lange sigt i den økonomiske politik vil regeringen fremlægge en ny økonomisk flerårsplan, jf. regeringsgrundlaget Nye Mål. En ny mellemfristet fremskrivning kan have betydning for de langsigtede rammebetingelser for samarbejdet mellem staten og kommunerne.

Der er på den baggrund enighed om at drøfte KL's synspunkter om de langsigtede udfordringer for kommunerne på kvartalsmødet i efteråret.

3. Kommunernes økonomi i 2007

Dansk økonomi er præget af kraftig vækst i efterspørgslen, høj kapacitetsudnyttelse og pres på arbejdsmarkedet. På den baggrund tillægger regeringen det afgørende betydning, at den indgåede aftale realiseres således, at de kommunale udgifter i 2007 både i budgetterne og regnskaberne ligger inden for rammerne af aftalen.

Regeringen har fastsat en realvækst i det offentlige forbrug på 0,5 pct. årligt.

Der afsættes 500 mio.kr. fra 2007 og frem, heraf 300 mio.kr. til imødegåelse af træk på serviceydelser til ældre.

Regeringen og KL er enige om, at der for kommunerne under ét vil være samlet balance i den kommunale økonomi i 2007 med nedenstående forudsætninger.

Tabel 1.1 Balance for kommunerne

Mio. kr., 2007-pl	Aftale
Serviceudgifter, netto	193.598
Overførsler	40.128
Bruttoanlæg (inkl.folkeskole, kommunalreform)	14.800
Øvrige udgifter	2.553
Udgifter i alt	251.078
Skatteindtægter	-198.876
Bloktilskud mv.	-40.124
Balancetilskud	-9.530
Øvrige indtægter	-2.547
Indtægter i alt	-251.078
<i>Balance</i>	<i>0</i>

Det er aftalt, at kommunernes serviceudgifter i 2007 udgør 193.598 mio. kr. inklusiv nye opgaver som følge af kommunalreformen. Hertil kommer yderligere reguleringer i medfør af DUT-princippet.

Der ydes i 2007 et midlertidigt balancetilskud i kommunerne på 9.530 mio.kr. Der er enighed om, at der dermed er sikret finansiering til de aftalte udgifter.

Rammerne for den kommunale økonomi skal ses i sammenhæng med de muligheder, kommunerne har for at tilvejebringe et råderum til serviceforbedringer gennem digitalisering, omprioriteringer og bedre ressourceudnyttelse.

De økonomiske rammer udgøres endvidere af de aftaler og forudsætninger, der fremgår af boks 3 nedenfor.

Boks 3 Økonomiske aftaler og forudsætninger

Bidrag til regionerne

- Kommunernes grundbidrag vil på sundheds- og udviklingsområderne for 2007 udgøre henholdsvis 1.102 og 110 kr. pr. indbygger og betales til regionerne i tolvtedelsrater den første bankdag i hver måned.
- Den kommunale balance tager afsæt i, at der er sammenhæng mellem kommunernes forventede medfinansiering på sundhedsområdet og det aftalte udgiftsniveau for regionerne.
- Reglerne for kommunernes aktivitetsafhængige betaling på sundhedsområdet fastsættes med udgangspunkt i, at kommunernes betaling forfalder i månedlige rater hurtigst muligt efter registrering af aktiviteten.

Overførsler

- Det er forudsat, at udgifterne til førtidspension, kontanthjælp, aktivering, revalidering, introduktionsprogrammet på integrationsområdet, erhvervsgrunduddannelse, ledighedsydelse, sygedagpenge, boligstøtte, personlige tillæg og tilskud til fleksjob mv. udgør i alt 40,1 mia. kr. i kommunerne under forudsætning af en satsreguleringsprocent på 2,1. De forudsatte udgifter til overførsler er dermed 2,7 mia. kr. højere end i aftaleforudsætningerne for 2006. Regeringen og KL er enige om, at kommunernes aktive indsats kan påvirke størrelsen af indkomstoverførslerne.
- Regeringen og KL er enige om, at der i 2007 i tilfælde af væsentlige ændringer i skønnet for udgifterne til indkomstoverførsler, sammenholdt med de øvrige forudsætninger for aftalen, vil være behov for at neutralisere dette i relation til den indgåede aftale.

Skatter

- KL har noteret sig, at der som led i finansierings- og udligningsreformen er indført midlertidige begrænsninger i den kommunale skatteudskrivning for 2007.
- Regeringen og KL er enige om, at den enkelte kommune i 2008 igen vil have ret til at fastlægge skatteudskrivningen.
- I aftalen om en kommunal finansieringsreform indgik, at alle kommuner skulle budgettere med et af staten udmeldt udskrivningsgrundlag. I lyset af KL's be-

mærkninger er der under Folketingets behandling givet kommunerne mulighed for fortsat at vælge at budgettere med eget skøn over udskrivningsgrundlaget.

- Det er ved fastsættelsen af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i kommunerne lagt til grund, at fremskrivningsprocenten for udskrivningsgrundlaget fra det korrigerede beregningsgrundlag for 2004 til 2007 udgør 11,1 pct.
- Der er med virkning fra og med 2003 indført et loft over grundlaget for beregning af grundskyld. Det er forudsat, at reguleringsprocenten ved beregning af loftet for 2007 vil blive fastsat til 4,6 pct.

Særtilskud mv.

- Som følge af, at de forudsætninger, hvorunder finansieringsreformen er beregnet, er forbundet med en vis usikkerhed, og at der i 2007 ligesom i 2006 er indført begrænsninger i den enkelte kommunes skatteudskrivning, er midlerne til særtilskud til vanskeligt stillede kommuner forhøjet med 150 mio. kr. i 2007 ligesom i 2006. Forhøjelsen er et-årig.

Lånepuljer

- Der er i økonomiaftalen for 2006 afsat en ramme til lånedispositioner på 1 mia. kr. i 2006-2007 vedrørende visse engangsomkostninger i forbindelse med kommunalreformen. Rammen forhøjes til 1½ mia.kr i 2006-2007.
- Der afsættes en særlig låneramme på 100 mio.kr. i 2007 med henblik på at fremme offentlig-private samarbejdsprojekter med effektiviseringsaspekter.
- Der afsættes i 2007 en ramme til lånedispositioner på 800 mio. kr. på folkeskoleområdet, hvorfra der kan ydes dispensationer med op til 50 pct. af anlægsudgifterne.

Likviditet

- Der er i 2005 indført en likviditetsbindingsordning, hvor en andel af kommunernes overskudslikviditet er bundet. Med den gældende ordning frigives midlerne 1. januar 2007. Af hensyn til konjunktursituationen med pres i økonomien vil regeringen søge Folketingets tilslutning til, at frigivelsen af de deponerede midler på det skattefinansierede område udskydes 1 år. Parterne noterer sig, at der ved forlængelsen af ordningen fortsat i særlige tilfælde vil være mulighed for at søge om dispensation fra deponeringsordningen.

Forsyningsvirksomheder

- På følgende forsyningsområder kan der maksimalt lånes til kommunens udlæg ultimo regnskabsåret 2007: Varmeforsyning, vandforsyning, kloakering og rensningsanlæg og renovation. Bidrag til forsyningsanlæg, for hvilke der ikke er afholdt udgifter, skal anvendes, inden investeringsudgifter kan lånefinansieres.
- Regeringen vil søge Folketingets tilslutning til, at den eksisterende deponeringsordning for forsyningsområdet videreføres. Kommuner, der budgetterer med overskud på forsyningsområderne i 2007 vil således skulle deponere dette overskud fra 1. januar 2007 til 1. januar 2009. Regeringen vil endvidere søge tilslutning til, at det således deponerede overskud reguleres således, at deponeringen i perioden 1. april 2008 til 1. januar 2009 svarer til det faktisk realiserede overskud for forsyningsvirksomhederne under ét i 2007.

Momsudgifter

- Regeringen og KL er enige om, at der i 2007 i fastlæggelsen af balancetilskuddet for 2007 er taget højde for ændringer af momsrefusionsordningen på ældreområdet.
- Regeringen og KL er enige om, at der i 2006 gennemføres en midtvejsregulering

af momspuljen som følge af ændringer af momsrefusionsordningen på ældreområdet. Momsudgifter, der som følge af ændringen af reglerne i 2005 ikke længere kunne afløftes, vil igen kunne afløftes fra 1. juli 2006. Det indebærer en regulering af bidraget til momsudligningsordningen på 246,5 mio. kr.

- De foreløbige skøn for kommunernes momsudgifter i 2006 viser en stigning ud over det forudsatte. Det er aftalt, at der ikke foretages en midtvejsregulering af kommunernes bidrag til momsudligningsordningen.

Pris- og lønudvikling

- Der anvendes et skøn for pris- og lønudviklingen for kommunerne fra 2006-07 på 2,9 pct. eksklusive overførsler, og 2,8 pct. inklusive overførsler.
- Kommunernes bidrag til regionerne reguleres med et skøn for den regionale pris- og lønudvikling fra 2006-07 på 2,3 pct. inklusive medicin.

Regeringen og KL er enige om, at DUT-sagen om plejeboliggarantien er afklaret inden for den af Folketinget forudsatte udbygningstakt. Regeringen og KL er endvidere enige om løbende at følge, om den forudsatte udbygningstakt er tilstrækkelig til at opfylde plejeboliggarantien.

4. Budgetsamarbejdet

Regeringen og KL er enige om, at rammerne for styringen af den kommunale økonomi skal forbedres for at sikre overensstemmelse mellem de aftalte udgiftsrammer og den faktiske udvikling i den kommunale økonomi.

KL har tilkendegivet, at det fremtidige budgetsamarbejde tager udgangspunkt i en tættere og udbygget dialog mellem kommunerne.

Som følge af overgangen til en ny kommunal struktur er der begrænsninger på kommunernes ret til at udskrive skatter i 2006 og 2007. Men fra og med 2008 vil kommunerne igen have egen ret til at udskrive skatter. I den forbindelse er regeringen og KL enige om i efteråret 2006 at drøfte, hvordan der sikres aftaleoverholdelse af den kommunale skatteudskrivning.

Regeringen har tilkendegivet, at den vil søge tilslutning til at modregne i bloktilskuddet, hvis de aftalte udgiftsniveauer ikke overholdes.

Regeringen og KL er enige om behovet for, at der skabes bedre indsigt i udviklingen i de kommunale udgifter i løbet af året. Der igangsættes et arbejde, hvor der i dialog med kommunerne findes en model, som vil kunne indpasses i kommunernes løbende opfølgning lokalt. Målet er, at informationerne skal være anvendelige både i den enkelte kommunes økonomistyring samt til at skabe klarhed over udviklingen i den kommunale økonomi under ét.

5. Anlæg

Regeringen har tilkendegivet, at den aktuelle konjunktursituation og presset på bygge- og anlægssektoren indebærer, at der er betydelig risiko for flaskehalse og øget inflation. Regeringen og KL har på den baggrund tilkendegivet, at den offentlige sektor bør udskyde anlægsarbejder af mindre presserende karakter.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at bruttoanlægsudgifterne på de skattefinansierede områder maksimalt kan udgøre 14,8 mia. kr. i 2007. Der er i aftalen finansieret et nettoanlægsniveau på 8 mia. kr. i 2007.

Med henblik på at følge udviklingen på anlægsområdet skal kommunerne indberette anlægsprojekter på over 10 mio. kr. til Indenrigs- og sundhedsministeriet efter kommunalbestyrelsens godkendelse.

Der er enighed om, at kommunerne så vidt muligt lægger flere drifts- og vedligeholdelsesopgaver i vinterperioden med det formål at fremme sæsonudjævningen i byggeriet.

Der blev i aftalen for 2006 afsat en foreløbig ramme til lånedispensationer på 1 mia. kr. vedrørende visse engangsomkostninger i forbindelse med kommunalreformen. Lånedispensationsadgangen skal ses i sammenhæng med de omstillingsmidler, som kommunerne allerede råder over, og som i nødvendigt omfang forudsættes prioriteret til gennemførelsen af kommunalreformen. Der var enighed om, at drøfte lånerammens størrelse igen i forbindelse med forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2007. Der er enighed om, at lånerammen forhøjes til 1½ mia. kr.

6. Digitalisering og effektivisering

Digitalisering er en central udfordring for den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om at understøtte det statsligt-kommunale samarbejde om digitalisering.

Regeringen og KL er i den forbindelse enige om, at digitale projekter som hovedregel ikke er omfattet af DUT-princippet. Principperne for behandlingen af effektiviseringsgevinster i forhold til DUT-princippet er nærmere beskrevet i bilag 1.

Regeringen og KL er i forlængelse heraf enige om at undlade bloktilskudsændring i DUT-sagen om BBR samt i DUT-sagen om den Personlige Elektroniske Medicinprofil (PEM) ud over de direkte statslige udgifter.

Det fælles offentlige Projekt Digital Forvaltning videreføres i et samarbejde mellem KL, regionerne og regeringen frem til udgangen af 2008. Af det kommunale bloktilskud afholdes 5 mio. kr. årligt i 2007 og 2008 til finansiering af den kommunale andel. Af kommunernes bloktilskud afholdes endvidere 40 mio. kr. i 2007 til videreførelse af puljen til kommu-

nal medfinansiering af digitaliseringsløsninger bl.a. i forbindelse med kommunalreformen.

I regi af Projekt Digital Forvaltning er der enighed om at oprette en fællesoffentlig borgerportal. Den fællesoffentlige borgerportal vil i fremtiden skulle udgøre rygraden i det offentliges digitale kontakt til borgerne. Der er enighed mellem staten, kommunerne og regionerne om, at omkostningerne ved den fællesoffentlige borgerportal basisfinansieres af parterne. I 2007 bidrager regionerne med 2,4 mio.kr. mens KL og staten deler de resterende udgifter i 2007.

KL og regeringen er endvidere enige om, at KL bør indgå som en ligeværdig partner i samarbejdet om portalen Sundhed.dk.

Elektroniske patientjournaler

Regeringen og Danske Regioner har indgået aftale om blandt andet den fremtidige organisering af arbejdet med den elektroniske patientjournal.

Der er enighed om, at arbejdet skal ledes af en bestyrelse. Medlemmerne udpeges af indenrigs- og sundhedsministeren (3 medlemmer), Danske Regioner (2 medlemmer) og KL (1 medlem). Formanden udpeges af indenrigs- og sundhedsministeren. Formandens stemme er afgørende i tilfælde af stemmelighed.

Bestyrelsen sekretariatsbetjenes af et fælles sekretariat nedsat af staten og Danske Regioner. Organisationens arbejde omfatter ikke den konkrete implementering af EPJ-løsninger på de enkelte sygehuse.

Udgifterne til opbygning og drift af en central organisation finansieres af staten, regionerne og kommunerne med følgende fordeling 45/45/10.

Regeringen, Danske Regioner og KL er enige om, at der også på politisk niveau sker en tæt opfølgning af projektet, hvorfor der nedsættes en politisk følgegruppe bestående af staten og Danske Regioner. Det forventes, at KL indgår i følgegruppen.

7. Øget konkurrenceudsættelse

KL og regeringen er enige om at fokusere på instrumenter, der kan bidrage til at få mere for pengene i kommunerne. Et middel hertil er mere konkurrenceudsættelse af de kommunale opgaver. Der er enighed om, at det afgørende er, at opgaverne løses bedst og billigst, og ikke om leverandøren er offentlig eller privat. Samtidig er der enighed om, at konkurrencen mellem offentlige og private leverandører skal være fair.

Regeringen og KL er enige om, at en større del af de kommunale opgaver skal konkurrenceudsættes, jf. regeringens globaliseringsstrategi. Med hen-

blik på udmøntning inden for mål- og rammestyningen frem for regulering har regeringen og KL indgået en aftale, der skal realisere målsætningerne.

I 2005 konkurrenceudsatte kommunerne 20 pct. af opgaverne. Regeringen og KL er enige om at øge andelen til 25 pct. af opgaverne i 2010. Der er endvidere enighed om, at der inden for mål- og rammestyningen skal etableres instrumenter, der understøtter fair konkurrence og øget gennemsigtighed, jf. bilag 1.

Regeringen vil i den forbindelse søge Folketingets tilslutning til at afskaffe udfordringsretten.

Der afsættes i lighed med tidligere år en særlig låneramme på 100 mio. kr. i 2007 med henblik på efter nærmere retningslinier at fremme fagligt begrundede offentlig-private samarbejdsprojekter med effektiviseringsaspekter.

8. Sundhed

Fra 1. januar 2007 skal kommunerne medfinansiere det regionale sundhedsvæsen gennem henholdsvis et grundbidrag pr. indbygger og en aktivitetsbestemt medfinansiering. Regeringen og KL er enige om, at der ved fastsættelsen af den kommunale balance tages afsæt i den forventede kommunale medfinansiering baseret på det forventede udgifts- og aktivitetsniveau i det regionale sundhedsvæsen.

Der er enighed mellem parterne om, at det aftalte skøn for den kommunale medfinansiering generelt vurderes i forbindelse med det følgende års økonomiske forhandlinger.

Regeringen og KL er endvidere enige om, at en eventuel stigning ud over det forudsatte i kommunernes udgifter til medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen generelt ikke indgår i opgørelsen af de aftalte udgiftsrammer for den kommunale økonomi.

Parterne er enige om, at såfremt en aftale om takstsystem 2007 mellem regeringen og Danske Regioner ændrer væsentligt i nærværende aftale, skal dette drøftes mellem regeringen og KL.

Psykatri

Med baggrund i det stadigt stigende antal henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien er der mellem regeringen og Danske Regioner enighed om at iværksætte en fælles undersøgelse, med deltagelse af KL, af årsagerne til det stigende antal henvisninger. En sådan undersøgelse kan finansieres af de centrale puljemidler fra en psykiatriaftale.

Genoptræning

Som led i kommunalreformen får kommunerne fra 1. januar 2007 nye opgaver og forpligtelser på genoptræningsområdet. Der er ikke med kommunernes overtagelse af opgaven forudsat, at der skal være en højere vækst på genoptræningsområdet end gennemsnittet for de øvrige kommunale opgaveområder. Det er på den baggrund aftalt at kortlægge genoptræningsomfanget før reformen og løbende følge udviklingen på området, jf. DUT aftalen fra september 2005 vedrørende de kommunaløkonomiske konsekvenser af kommunalreformen.

Regeringen og KL er enige om, at dette arbejde igangsættes snarest. KL og Indenrigs- og sundhedsministeriet aftaler den nærmere tilrettelæggelse og tidsplan for arbejdet inden udgangen af august måned 2006.

Folkesundhed

KL og regeringen er enige om, at de 200 mio. kr., der er afsat i forbindelse med kommunalreformen til kommunernes forebyggende sundhedsindsats, sammen med de ressourcer, kommunerne allerede bruger på forebyggende og sundhedsfremmende arbejde, udgør det økonomiske grundlag for kommunernes indsats i 2007.

Kommunernes får med reformen større ansvar inden for forebyggelse og sundhedsfremme. Der iværksættes et udvalgsarbejde med det formål at af-dække, hvorledes de eksisterende forebyggende ordninger bedst muligt og mest effektivt understøtter kommunernes samlede opgaveløsning på sundhedsområdet og tilgrænsende områder – i særdeleshed på det sociale område. Udvalgsarbejdet skal udvikle forslag til, hvordan sundhedsfremme- og forebyggelsesperspektivet kan fremmes bedst muligt i alle dele af kommunens virksomhed. Der udarbejdes et inspirationskatalog herfor, der tillige indtænker sundhedsfremme og nedbringelse af sygefraværet blandt kommunens egne medarbejdere.

Regeringen, Danske Regioner og KL er endvidere enige om at forbedre indsatsen for kroniske patienter bl.a. på baggrund af anbefalingerne i Sundhedsstyrelsens rapport om kronisk syge. Med den senest indgåede overenskomst om almen lægegerning er tilvejebragt en ny model for, hvordan almen praksis kan indgå i behandlingen af kroniske patienter.

Med det øgede kommunale ansvar på sundhedsområdet, er det desuden vigtigt, at den kommunale indsats og samarbejdet mellem kommuner, almen praksis og sygehuse udvikles i den nye struktur.

9. Ældre

Regeringen og KL er enige om, at ældre skal have gode og værdige forhold og modtage den pleje, de har behov for. Det er vigtigt, at de ældre oplever kontinuitet i ældreplejen og motiverede medarbejdere.

Regeringen har afsat en pulje på 500 mio. kr. til ældreområdet. Regeringen vil søge tilslutning til, at puljen anvendes til et permanent løft på ældreområdet med henblik på, at midlerne kan indgå i kommunernes plan- og budgetlægning. Regeringen og KL er endvidere enige om, at der i efteråret 2006 opstilles forslag til kriterier for udmøntningen af midlerne. Der ned sættes en fælles arbejdsgruppe herom.

Arbejdsgruppen skal endvidere fremlægge forslag til, hvordan der kan følges op på anvendelsen af midlerne samt opstille forslag til kvalitetsmål og dokumentation, således at der skabes større gennemsigtighed om indsatsen på ældreområdet. Et centralt indsatsområde er for eksempel nedbringelse af personalets sygefravær. Det fælles dokumentationsprojekt på ældreområdet skal medvirke til, at der i 2007 er klar og dækkende dokumentation af indsatsen.

10. Undervisning

Der er enighed om, at det er vigtigt, at flere gennemfører en ungdomsuddannelse, så Danmark bliver bedst muligt rustet til globaliseringens udfordringer. Regeringen har et mål om, at mindst 85 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2010 og mindst 95 pct. i 2015. Regeringen og KL er enige om, at det er en fælles opgave at medvirke til at opfylde målsætningen, og at det kræver en indsats af mange aktører: Regeringen, kommuner, uddannelsesinstitutioner, arbejdsgivere, forældre og de unge selv. Kommunerne er i kraft af deres ansvarsområder centrale aktører i den samlede indsats.

Der er desuden enighed om, at en vigtig forudsætning for at nå målet er, at der fremskaffes langt flere praktikpladser. KL og regeringen er enige om at drøfte et bestemt måltal for antallet af praktikpladser til de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser i kommunerne.

I forlængelse af de igangværende velfærdsforhandlinger vil parterne drøfte karakteren af et samarbejde for at nå målsætningen om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse og vil aftale de nærmere rammer herfor. Samarbejdets forløb drøftes ved kvartalsmøder mellem regeringen og KL.

Folkeskolen

Regeringen har med tilslutning fra forligspartierne bag folkeskoleloven gennemført en række lovændringer, der har til hensigt at fastholde og styrke det faglige niveau i folkeskolen.

Regeringen og KL er på den baggrund enige om at intensivere samarbejdet om folkeskolen og vil aftale de nærmere rammer herfor.

Væksten i elevtallet i grundskolen giver et godt udgangspunkt for at nedbringe enhedsudgiften i folkeskolen, hvilket har været målsætningen i en længere årrække, jf. aftalerne om kommunernes økonomi.

For at give kommunerne større frihed til at indrette kommunens skolevæsen i overensstemmelse med lokale forhold skal de lovgivningsmæssige bindinger for fælles ledelse af folkeskoler ophæves, og der skal være øgede muligheder for at etablere fælles ledelse af folkeskoler og dagsinstitutioner. Ligeledes ophæves regler om selvstændig ledelse af ungdomsskoler. Regeringen vil drøfte de relevante forslag herom med forligskredsen bag folkeskoleloven.

Frie grundskoler

Regeringen vil søge tilslutning til, at fristen for anmeldelse af nye frie grundskoler fremrykkes til 15. august året før skolestart.

11. Ny statslig regulering

Regeringen og KL er endvidere enige om vigtigheden af, at ny statslig regulering gennemføres med mindst mulig administrativ belastning af kommunerne, således at ressourcerne kan bruges på service frem for bureaukrati. Der er i forlængelse heraf enighed om, at der løbende skal følges op på de administrative konsekvenser for kommunerne af ny statslig regulering.

Der er udviklet en metode til vurdering af kommunale administrative konsekvenser og konsekvenser for det kommunalpolitiske råderum ved statslig regulering (VAKKS). Der er enighed om at igangsætte en testfase af VAKKS i 2007.

12. Børn

Regeringen har på finansloven for 2006 afsat 400 mio. kr. i perioden 2006-2009 til bedre kvalitet i dagtilbud, og regeringen vil på finansloven for 2007 søge tilslutning til, at der afsættes yderligere midler. Midlerne søges anvendt til initiativer, der kan give et løft i kvaliteten, herunder skabe lige muligheder for alle børn, fremme af sundhed, skabe mere fleksibilitet og fremme det frie valg for børnefamilierne.

Det er væsentlig for regeringen, at midlerne anvendes inden for disse temaer. Regeringen vil søge tilslutning til, at der af midlerne til bedre kvalitet i børnepasningen reserveres en særlig pulje på 200 mio. kr. i 2007, der tildeles kommunerne ud fra objektive kriterier til anvendelse indenfor de pågældende temaer. Regeringen vil drøfte kriterier for fordeling og dokumentation med KL.

Der er afsat et rammebeløb på 15 mio. kr. årligt til at understøtte den videre udvikling med sikkerhed på legepladser.

13. Øvrige temaer

Samarbejdsprojektet for den decentrale offentlige sektor

Regeringen og KL er enige om at fortsætte samarbejdsprojektet for den decentrale offentlige sektor. I perioden 2005-2008 afsættes 10 mio. kr. årligt fra hver af parterne. Det kommunale bidrag finansieres af bloktilskuddet.

Udsatte boligområder

Regeringen og KL er enige om, at kommuner, som har problemer med ghettoisering, eller som er ved at få det, bør udforme en politik mod ghettoisering, herunder for anvendelsen af mulige redskaber.

Som led i udformningen af en sådan lokal politik mod ghettoisering vil Socialministeriet se positivt på ansøgninger om relevante og innovative

forsøg, som dels kan udvikle den almene sektor, dels overvinde eksisterende barrierer for en styrket indsats mod ghettoiseringen.

Regeringen og KL er endvidere enige om på baggrund af udredningsarbejdet vedr. fremtidsperspektiver for en mere selvstående almen sektor at drøfte mulighederne for at reducere omkostningerne i det almene byggeri i sammenhæng med ghettoindsatsen.

Fysisk tilgængelighed for handicappede

Der er enighed om, at kommunerne ved valg af bygninger i videst muligt omfang tilgodeser hensynet til fysisk tilgængelighed for handicappede. Der er i forlængelse af beslutningsforslag B40 igangsat en analyse af området, som vil blive drøftet, når resultatet foreligger.

Omkostningsregistrering

Regeringen og KL er enige om, at der til brug for åbningsbalancen for 2007 etableres enslydende retningslinier for alle kommuner. Åbningsbalancen skal være udarbejdet ved udgangen af september 2007. Set i lyset af det administrative arbejde forbundet hermed, er regeringen og KL enige om, at en obligatorisk udvidelse af omfanget af omkostningsregistreringen skal ske etapevis over 2007 og 2008.

Overenskomstforhandlinger

Regeringen og KL er enige om, at resultatet af overenskomstforhandlingerne på såvel det statslige som det kommunale arbejdsmarked fortsat skal holdes inden for økonomiske rammer, som er afstemt med målsætningen i den økonomiske politik. Det koordinerende samarbejde om overenskomsternes indhold og de budgetmæssige konsekvenser heraf fortsætter som hidtil.

Vejledende timenorm i DUT-sager

Regeringen og KL er enige om at nedsætte en arbejdsgruppe, som forud for opstarten af næste DUT-sæson udarbejder forslag til vejledende timenorm.

BILAG 1: Aftale om det fremtidige samarbejde

Kommunalreformen og hensynet til fastholdelse af en ansvarlig økonomisk politik forstærker behovet for et tæt samarbejde mellem regeringen og kommunerne. I aftalen for kommunernes økonomi 2006 blev regeringen og KL enige om syv hovedprincipper, som skal udgøre grundlaget for den fremtidige dialog, jf. boks 1.

Boks 1 Hovedprincipper for den fremtidige dialog

1. Fastholdelse af en tæt løbende dialog mellem regeringen og KL, herunder at den statslige styring af kommunernes økonomi tager afsæt i princippet om, at de økonomiske rammer aftales for kommunerne under ét.
2. Aftaler om den kommunale skatteudskrivning skal overholdes.
3. Overholdelse af de udgiftspolitiske målsætninger og aftaler.
4. Den offentlige sektor har en forpligtelse til løbende at sikre den bedst mulige ressourceudnyttelse og dokumentere opgaveløsningens effekt, kvalitet og ressourceforbrug.
5. Den statslige styring af kommunerne skal baseres på mål- og rammestyring og fastholdelse af kommunalbestyrelsens ansvar for prioritering og opgaveløsning.
6. Der skal være metodefrihed til at finde lokale løsninger, hvor hensyn til den enkelte eller væsentlige samfundsinteresser ikke taler mod.
7. Der skal være overensstemmelse mellem de aftalte udgiftsrammer og regeringens og kommunernes tilkendegivelser om den kommunale service.

I overensstemmelse hermed har regeringen og KL udmøntet principperne i denne aftale om den fremtidige dialog. Regeringen og KL er enige om, at det fortsat er de syv principper, som skal være udgangspunktet for det videre samarbejde om etablering af det fremtidige aftalesystem.

1. Det fremtidige budgetsamarbejde

Realiseringen af en holdbar udgiftspolitik og fastholdelse af skattestoppet beror i høj grad på beslutningerne i den kommunale sektor. Det er derfor afgørende, at der sker en tæt koordination mellem på den ene side den overordnede økonomiske politik og regeringens prioriteringer på velfærdsområderne og på den anden side det kommunale selvstyre.

I aftalen om kommunernes økonomi for 2006 blev Regeringen og KL enige om fem grundpiller for det fremtidige budgetsamarbejde, jf. boks 2.

Boks 2 Grundpiller for det fremtidige budgetsamarbejde

1. Årlige aftaler mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for det kommende år, suppleret af en løbende dialog mellem regeringen og KL, bl.a. ved to faste møder udover de årlige økonomiforhandlinger.
2. Sikring af overensstemmelse mellem de aftalte udgiftsniveauer og den faktiske økonomiske udvikling i kommunerne.
3. Aftaler om den kommunale skatteudskrivning skal overholdes.

4. En klarere adskillelse af forsyningsområdet og de skattefinansierede dele af den kommunale økonomi under hensyntagen til fastholdelse af det politiske ansvar for området.
5. Fastholdelse af princippet om, at kommunerne kompenseres økonomisk, hvis regeringen og Folketinget pålægger kommunerne nye udgifter eller opgaver (DUT).

Regeringen og KL er enige om, at de fem grundpiller fortsat udgør grundlaget for budgetsamarbejdet.

Kommunale udgifter og skatter

Rammerne for styringen af den kommunale økonomi skal forbedres for at sikre overensstemmelse mellem de aftalte udgiftsrammer og den faktiske udvikling i den kommunale økonomi. Budgetsamarbejdet sker blandt andet gennem en tættere og udbygget dialog mellem kommunerne.

Der er behov for, at der skabes bedre indsigt i udviklingen i de kommunale udgifter i løbet af året. Der igangsættes et arbejde, hvor der i dialog med kommunerne findes en model, som vil kunne indpasses i kommunernes løbende opfølgning lokalt. Informationerne skal være anvendelige både i den enkelte kommunes økonomistyring samt til at skabe klarhed over udviklingen i den kommunale økonomi under ét.

Som følge af overgangen til en ny kommunal struktur er der begrænsninger på kommunernes ret til at udskrive skatter i 2006 og 2007. Men fra og med 2008 vil kommunerne igen have egen ret til at udskrive skatter. Regeringen og KL drøfter i efteråret 2006, hvordan der sikres aftaleoverholdelse af den kommunale skatteudskrivning.

Regeringen har herudover tilkendegivet, at den vil kunne tage yderligere initiativer med henblik på at sikre, at aftalerne overholdes.

Forsyningsvirksomhederne

Regeringen og KL er enige om, at der skal skabes en klarere adskillelse mellem den skattefinansierede del af den kommunale økonomi og forsyningsvirksomhederne. Herunder skal det sikres, at forsyningsvirksomhederne i den gældende hvile-i-sig-selv-regulering heller ikke midlertidigt bidrager til den kommunale økonomi. En permanent løsning afventer de igangværende arbejdsgrupper om organiseringen af henholdsvis vandsektoren og affaldssektoren.

2. Samarbejde om mål- og rammestyring

Med kommunalreformen, der træder i kraft 1. januar 2007, styrkes og fremtidssikres den decentrale danske model for den offentlige sektor. Regeringen og KL er enige om, at decentraliseringens fordele skal udnyttes bedst muligt, herunder ved at sikre kommunerne en større frihed i tilrettelæggelsen af de kommunale opgaver

betinget af en større gennemsigtighed om resultater og opfyldelsen af nationalt fastsatte mål.

Det kan opnås ved, at der i de forskellige styringsrelationer mellem staten og kommunerne i højere grad fokuseres på styring ved opstilling af mål og økonomiske rammer frem for regulering af processerne i opgaveløsningen. I økonomiaftalen for 2006 blev regeringen og KL på den baggrund enige om en række hovedprincipper for den fremtidige dialog, herunder mere mål- og rammestyring.

Principperne i aftalen er bekræftet af et flertal i Folketinget (F 28), der anerkender vigtigheden af kommunalt selvstyre i opgaveløsningen som følge af kommunalreformen med dannelsen af mere bæredygtige kommuner.

Mål- og rammestyring forudsætter, at både regeringen og kommunerne forpligter sig på de aftalte mål og rammer, at der følges systematisk op, og at der er synlige konsekvenser, hvis målene ikke nås. Mere mål- og rammestyring på de kommunale opgaveområder stiller derfor krav om bedre og mere fokuseret dokumentation, med henblik på at måle, hvorvidt kommunerne når de aftalte mål, samt at skabe øget viden om og gennemsigtighed i kommunernes opgaveløsning til sammenligning og inspiration for kommunerne (best practise og benchmarking). Metoderne til dokumentation skal være entydige og sikre mulighed for at sammenligne mål-opfyldelse på tværs samt vurdere samlet målopfyldelse for kommunerne under ét.

Aftalerne skal forankres på de opfølgende politiske møder for økonomiaftalen i løbet af året. Aftalerne kan som styringsinstrument lettere end lovgivningen give kommunerne en højere grad af metodefrihed til at indfri de politiske mål, som prioriteres fra centralt hold. Der kan anvendes aftaler til fastsættelse af mål på delområder, evt. som opfølgning på overordnede mål i den årlige økonomiaftale eller i lovgivning. De opstillede mål skal være karakteriseret ved, at de er:

- Relevante for borgerne,
- Målbare og operationaliserbare
- Fokuseret på resultater og effekter
- Entydige og uden unødigt kompleksitet

Regeringen og KL har etableret et samarbejdsprojekt for den decentrale offentlige sektor. Projektet er forankret i de løbende politiske drøftelser mellem regeringen og KL. Det nystartede kommunale evalueringsinstitut (KREVI) skal understøtte samarbejdsprojektet og varetage en del af undersøgelserne inden for projektet, jf. økonomiaftalen for 2006. Regeringen og KL er fortsat enige om, at samarbejdsprojektet er en god platform for:

- Fælles initiativer for bedre ressourceudnyttelse.
- Dokumentation af effekt, output og brugertilfredshed ved den kommunale opgaveløsning.
- Den statslige regulering af kommunernes opgaveløsning.

Der er enighed om, at der skal iværksættes følgende nye projekter i regi af samarbejdsprojektet:

1. Analyse af kommunernes praksis på beskæftigelsesområdet
2. Kortlægning og synliggørelse af potentialet for effektivisering af den kommunale administration
3. Optimering af tværoffentligt borgerforløb – et casestudie for et udvalgt sammenhængende borgerforløb på tværs af myndigheder
4. Nyt opgaveområde for kommunerne, fx miljøområdet
5. Udvikling af dokumentation på områderne børn- og børnefamilier og udsatte grupper

Dokumentation på børne- og børnefamilieområdet og området for udsatte grupper samt det allerede igangsatte dokumentationsprojekt på ældreområdet drøftes mellem KL og de berørte ministerier, og resultatet af drøftelserne forelægges Styregruppen for Tværoffentligt Samarbejde primo september 2006.

Regeringen og KL er endvidere enige om vigtigheden af, at ny statslig regulering gennemføres med mindst mulig administrativ belastning af kommunerne, således at ressourcerne kan bruges på service frem for bureaukrati. Der er i forlængelse heraf enighed om der løbende skal følges op på de administrative konsekvenser for kommunerne af ny statslig regulering.

Der er enighed om at igangsætte en testfase af VAKKS, som er en nyudviklet metode til vurdering af kommunale administrative konsekvenser og konsekvenser for det kommunalpolitiske råderum ved statslig regulering. Metoden kan forankres hos Det Kommunale Evalueringsinstitut (KREVI). Der udvælges lovforslag, hvor der skal gennemføres en VAKKS-måling. På baggrund af erfaringerne skal metoden evalueres, og der skal tages endelig stilling til, hvordan lovforslag/lovområder fremover udvælges til VAKKS-målinger, og hvordan målingerne fremover skal finansieres.

Forberedelsen af de politiske drøftelser er forankret i Styregruppen for Tværoffentligt Samarbejde. Styregruppen forbereder projektforslag til de årlige politiske forhandlinger om kommunernes økonomi. Styregruppen for Tværoffentligt Samarbejde er desuden styregruppe for Projekt Digital Forvaltning.

Der er enighed om, at finansieringen af samarbejdsprojektet deles ligeligt mellem stat, regioner og kommunerne. I perioden 2005-2008 afsættes således 10 mio. kr. årligt fra hver af parterne, Danske Regioner dog i perioden 2007-2008. Det kommunale og regionale bidrag finansieres af bloktilskuddet.

3. Løbende dialog

Der er enighed om, at det er vigtigt, at sporerne, der med denne aftale er lagt ud for det fremtidige aftalesystem, fastholdes og løbende videreudvikles ved en tæt dialog mellem regeringen og KL.

Der er enighed om, at der som led i dialogen løbende skal afholdes politiske møder mellem regeringen og KL. Den årlige kommuneaftale skal desuden være omdrejningspunktet for opfølgning på mål og målsætninger samt en videreudvikling af aftalesystemet, som beskrevet i denne aftale.

4. Håndtering af digitaliserings- og effektiviseringsprojekter

Regeringen og KL har aftalt nedenstående kriterier for indplacering af digitaliseringsprojekter i tre grupper:

- 1) Projekter, hvor der ikke foretages en beregning af effektiviseringspotentialet.
- 2) Projekter, hvor der er enighed om at synliggøre effektiviseringspotentialet for kommunerne under ét gennem beregning af effektiviseringspotentialet, men således at gevinsten forbliver i kommunerne.
- 3) Projekter, der undtagelsesvis omfattes af regulering gennem bloktilskuddet.

Der er enighed om, at det bør være et element i vurderingen, om de økonomiske skøn for den pågældende sag er repræsentative for kommunerne under ét, og om sagen i øvrigt foreligger velbelyst. Herudover bør hensynet til implementeringsforløbet i kommunerne indgå i vurderingen. Endelig bør sammenhængen mellem det pågældende initiativ og de mulige effektiviseringer indgå i vurderingen.

På den baggrund opstilles følgende kriterier:

Projekter, der placeres i gruppe 1 er sager, hvor

- staten medvirker til at kortlægge et effektiviseringspotentiale, men i øvrigt ikke i forbindelse hermed foretager formelle regelændringer, stiller IT-systemunderstøttelse til rådighed for kommunerne eller lignende, eller
- hvor det samlede effektiviseringspotentiale er sparsomt belyst, fx ved en business case baseret på forholdsvis få kommuner, eller
- hvor vejledninger/anbefalinger til kommunerne i forlængelse af projektet har en forholdsvis uforpligtende karakter.

Projekter, der placeres i gruppe 2, er sager, hvor

- implementeringsforløbet i kommunerne har væsentlig betydning for realisering af effektiviseringspotentialet, dvs. at kommunernes aktive og positive medvirken vurderes som afgørende, eller
- det samlede effektiviseringspotentiale er forbundet med nogen usikkerhed.

Projekter, der undtagelsesvis placeres i gruppe 3 (bloktilskudsregulering), er sager, hvor

- sagen omfatter lovgivning, som direkte fører til mindreudgifter i kommunerne, dvs. der er en tæt sammenhæng mellem det konkrete initiativ og den mulige effektiviseringsgevinst i kommunerne, og
- der på reguleringstidspunktet kan foreligge en realistisk vurdering af udgifterne og det samlede effektiviseringspotentiale, og

- besparelspotentialet kan realiseres i praksis.

Det forudsætter særskilt hjemmel at undlade at DUT-regulere sager, som er omfattet af DUT-princippet.

Procedure for udvælgelse af sager

Der vil løbende skulle tages stilling til placeringen af sager i hver af de tre grupper. Kategoriseringen af det enkelte projekt kan ikke finde sted før projektet igangsættes, men dog snarest efter, at der kan gives en skønmæssig vurdering af projektets konsekvenser. Det vil således i hvert enkelt tilfælde skulle besluttes, hvornår kategoriseringen kan finde sted.

Det foreslås, at drøftelsen heraf forankres i Styregruppen for Tværoffentligt Samarbejde (STS) på baggrund af løbende oversigter over

- digitaliseringsprojekter, som er igangsat, og
- fælles projekter, som er i pipelinen – enten besluttet eller under overvejelse.

5. Flerårig aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne

KL og regeringen er enige om at fokusere på instrumenter, der kan bidrage til at få mere for pengene i kommunerne. Et middel hertil er mere konkurrenceudsættelse af de kommunale opgaver. Der er enighed om, at det afgørende er, at opgaverne løses bedst og billigst, og ikke om leverandøren er offentlig eller privat. Samtidig er der enighed om, at konkurrencen mellem offentlige og private leverandører skal være fair.

Med de nye, større kommuner skabes der et bedre grundlag for konkurrenceudsættelse. Regeringen og KL er enige om, at der er et potentiale for en øget grad af konkurrenceudsættelse i kommunerne, og at det er en fælles opgave at skabe de bedst mulige rammer for at realisere denne målsætning. Målsætningen realiseres med så få administrative bindinger af kommunerne som muligt.

Aftalen opfattes således af begge parter som en ambitiøs målsætning for at øge konkurrenceudsættelsen i kommunerne. Aftalen udmønter samtidig initiativet i regeringens globaliseringsstrategi om ”Stærkere konkurrence om kommunale opgaver”. Aftalen ses dermed som et alternativ til regelstyring vedr. øget konkurrenceudsættelse af den enkelte kommune.

Dokumentation af kommunernes konkurrenceudsættelse

Det er i dag ikke muligt præcist at opgøre omfanget af konkurrenceudsættelse i kommunerne. Den nuværende udliciteringsindikator er ikke tilstrækkeligt retvisende, og er ikke et egentlig mål for konkurrenceudsættelse. KL og regeringen er derfor enige om at erstatte den eksisterende udliciteringsindikator med en privat leverandørindikator (PLI), *jf. boks 3*.

Boks 3. Den private leverandørindikator

Den private leverandørindikator (PLI) viser andelen af kommunernes brug af private leverandører (i forhold til den del af kommunernes samlede opgaveløsning, der må varetages af private leverandører). PLI er vokset fra 16,8 % i 1995 til 20,2 % i 2005.

PLI afspejler brugen af private leverandører både i den almindelige kommunale opgavevaretagelse og på de områder, hvor der er indført fritvalgsordninger. Ligeledes indgår Københavns, Frederiksberg og Bornholms kommuner i indikatoren. PLI tager dermed højde for den kritik, der har været af udliciteringsindikatoren.

De opgaver, der har været konkurrenceudsat, men hvor kommunens eget bud vinder, er ikke omfattet af PLI. Der er derfor enighed om, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til et mere præcist grundlag for at dokumentere udviklingen i kommunernes konkurrenceudsættelse, herunder også i lyset af de nye opgaver som kommunerne overtager 1. januar 2007 som følge af kommunalreformen, jf. nedenfor.

To KL-undersøgelser fra 2001 af kommunernes udbud i perioden 1994-1999 tyder på, at kommunerne kun sjældent deltager i konkurrencen, når en opgave udbydes. Kommunerne bød således på 4,0 pct. af de udbudte opgaver, hvoraf kommunen vandt ca. 1/3. PLI antages derfor at være et kvalificeret estimat for niveauet af konkurrenceudsættelse i dag.

Målsætninger for øget konkurrenceudsættelse i kommunerne

KL og regeringen er på den baggrund enige om, at PLI anvendes som udgangspunkt for en aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne. I 2005 konkurrenceudsatte kommunerne ca. 20 pct. af opgaverne. Regeringen og KL er enige om at øge andelen til 25 pct. af opgaverne i 2010. Målet gælder for alle kommuner og alle opgaveområder under ét.

Det aftales endvidere, at regeringen i perioden 2007-2010 som udgangspunkt ikke vil tage initiativ til at iværksætte yderligere procesregulering om generel pligt til øget konkurrenceudsættelse end de, der ligger inden for rammerne af denne aftale, såfremt de opstillede målsætninger for mere konkurrenceudsættelse i kommunerne opfyldes.

Udviklingen i kommunernes konkurrenceudsættelse drøftes årligt ved forhandlingerne om kommunernes økonomi for 2008-2010. I den forbindelse vurderes det, om udviklingen i konkurrenceudsættelsen er tilfredsstillende ift. det opstillede mål, eller om der er behov for yderligere initiativer til at styrke konkurrenceudsættelsen. Det er således delmålet, at kommunernes konkurrenceudsættelse i 2008 skal være øget med mindst 15 pct. ift. udgangspunktet for denne aftale.

KL og regeringen er endeligt enige om løbende at drøfte, om eksisterende regulering, der skønnes at være overflødig eller uhensigtsmæssig, kan fjernes eller ændres. Regeringen vil i den forbindelse søge Folketingets tilslutning til at afskaffe udfordringsretten.

Med dette udgangspunkt drøfter og iværksætter KL og regeringen en række initiativer, som understøtter kommunerne i at øge konkurrenceudsættelsen, og som skaber øget gennemsigtighed og fair vilkår for konkurrencen, *jf. boks 4*.

Boks 4: Initiativer til at understøtte øget konkurrence i kommunerne

Regeringen har som led i sin globaliseringsstrategi truffet politisk beslutning om følgende initiativer:

- *"Fair afregningspriser". Regeringen vil i efteråret 2006 fremsætte forslag til en ændring af konkurrence-loven, der skal sikre bedre sanktionsmuligheder, og at afregningsprisen til private leverandører på bl.a. ældreområdet afspejler kommunens gennemsnitlige, langsigtede omkostninger ved selv at levere ydelsen.*
- *"Flere opgaver annonceres åbent", der stiller krav om åben annoncering af indkøb og kontrakter, der indgås med private leverandører, som ligger over 500.000 kr., men under tærskelværdierne for EU-udbud.*
- *"Kommuner og regioner bør ved store byggeprojekter systematisk vurdere, hvordan organiseringen af byggeriet (fx partnering, samlet udbud eller OPP) sikrer størst mulig effektivitet i hele byggeriets levetid. Der udvikles en række værktøjer herfor."*

Herudover er KL og regeringen enige om udmøntningen af målsætningerne i følgende globaliseringsinitiativer:

1. "Stærkere konkurrence om kommunale opgaver"

Kommunerne skal med passende mellemrum udbyde en række opgaver, som vurderes som udbudssegne- de. Arbejdet med løbende at definere hvilke opgaver i kommunerne, der er umiddelbart udbudssegne- de, forankres i en arbejdsgruppe, jf. nedenfor.

2. "Regler for beregning af kontrolbud"

I forlængelse af udmøntning af, at "Stærkere konkurrence om kommunale opgaver" skal der laves regler for bereg- ning af kontrolbud i tilknytning til budget- og regnskabsystemet.

Endvidere er der enighed om følgende initiativ:

3. "Udbygning af kravene til servicestrategierne"

Servicestrategierne udbygges med

- *Opstilling af specifikke mål for konkurrenceudsættelsen i perioden 2007-2010 i udbudspolitikken, herunder niveauet for kommunens konkurrenceudsættelse i forhold til landsgennemsnittet*
- *Strategi for at nå kommunens mål for øget konkurrenceudsættelse, herunder mål for særligt udbudssegne- de opgaver*
- *Opfølgning på, om kommunens mål for konkurrenceudsættelse er nået.*

Arbejdsgruppens opgaver

Arbejdsgruppen skal med udgangspunkt i den flerårige aftale om øget konkurrenceudsættelse i kommunerne komme med forslag til følgende:

1. et bedre grundlag for dokumentation af konkurrenceudsættelse
2. en løbende opfølgning på udviklingen i kommunernes konkurrenceudsættelse
1. udmøntningen af de elementer om initiativer til øget konkurrenceudsættelse, der indgår i aftalen, jf. punkt 1-3 i boks 4.

Arbejdsgruppen afrapporterer til ”dialogen om kommunalreformen” og forankres endelig ved de politiske møder om opfølgning på økonomiaftalen.

Bedre grundlag for dokumentation af konkurrenceudsættelse

Arbejdsgruppen skal udvikle en indikator, der – som supplement til den private leverandørindikator – viser, hvor stor en del af kommunernes opgaver, der konkurrenceudsættes. Arbejdsgruppen præsenterer et forslag til operationalisering af indikatoren for konkurrenceudsættelse senest den 1. oktober 2006. Endvidere sigtes der mod, at en indikator for konkurrenceudsættelse vil kunne opgøres i løbet af 2007.

Løbende opfølgning på kommunernes konkurrenceudsættelse

Med udgangspunktet i den private leverandørindikator og den kommende konkurrenceudsættelsesindikator er der enighed om løbende at følge udviklingen i kommunernes konkurrenceudsættelse.

Initiativer til øget konkurrenceudsættelse

Der fremsættes forslag om regeringens globaliseringsinitiativer vedr. ”Fair afregningspriser”, ”Flere opgaver annonceres åbent” og ”Kommuner og regioner skal vurdere, hvordan byggeri organiseres bedst” i efteråret 2006.

Udmøntningen af den flerårige aftales initiativer til øget konkurrenceudsættelse drøftes i arbejdsgruppen. Parterne er enige om, at arbejdsgruppen senest den 1. oktober 2006 skal fremlægge forslag til udmøntning af de elementer om initiativer til øget konkurrenceudsættelse, der indgår i aftalen, jf. punkt 1-3 i boks 4.

Der igangsættes endvidere et arbejde med at analysere de forskellige kommunale opgaveområders udbudsegnethed og omfang. I dette arbejde skal der dels indgå en vurdering af markedet på leverandørsiden, dels en opstilling af forskellige scenarier for, hvordan det overordnede mål for konkurrenceudsættelsen kan nås. Formålet med arbejdet er at tilvejebringe et grundlag for en nuanceret opfølgning på aftalen. Analysen udformes på en måde, så den kan bruges som et redskab ifm. den lokale målfastsættelse.

Endvidere igangsættes der, bl.a. i lyset af aftalens initiativer, et arbejde, der skal afdække behovet for at justere klagesystemet og sanktionsmulighederne i relation til konkurrenceudsættelse i kommunerne.

Arbejdsgruppens sammensætning

Arbejdsgruppen består af medlemmer fra KL, Finansministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet (formand). Arbejdsgruppen forankres i regi af KL-dialogen, jf. også økonomaftalen for 2006.